

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisuri nu se returnează.
INSERATE
se primesc în Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNTURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Ruz. Angenfeld & Emorio Lesner,
Heinrich Schalek, A. Oppelk Nachf. Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifa și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare. Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 142.

Brașov, Miercuri 27 Iunie (10 Iulie).

1901.

Nou abonament

la

Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Iulie st. v. 1901

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii foicei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 corone; pe șase luni 12 corone; pe trei luni 6 corone; pe o lună 2 corone.

Pentru România și străinătate: pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea.

Școlile maghiare în România.

Cetăm așă o scrisoare, ce o adresează din București un preot și învățător reformat în numele corpului învățătoresc maghiar foicei banffyiste din Budapesta asupra stărei învățământului maghiar de acolo. Aceasta scrisoare este interesantă din mai multe puncte de vedere.

Mai întâiu găsim în ea date despre starea instrucțiunii la școla maghiară reformată din București; al doilea ne putem convinge din această scrisoare despre libertatea aproape nemărginită de învățământ, de care se bucură această școlă în capitala română; și în fine aceeași scrisoare ne dă unele deslușiri prețioase despre modalitatea, cum unii șovinisti încarnați sciu să așite în contra României prin răspândirea intenționată de sciri false despre mersul școlilor

maghiare de acolo, cari sciri în ce privește amintita școlă din București sunt desmintite acum de către întreg corpul învățătoresc al ei.

Scim, că tocmai fôia banffistă, „Magyar Szó“, se face cu mare predilecțiune ecoul tuturor scirilor false și reuțăcioase în ce privește modul de tratare, de care se bucură Secuio-Maghiarii din România și acesta totdeauna cu intențiunea vedită și măturisită de a arăta, că eată cât de reu sunt tratați Maghiarii în România, pe când Românii de sub stăpânirea unghurescă s'ar bucura de nisce drepturi și libertăți, nemai pomenite. Dér se vedem ce comunică preotul și învățătorul reformat, cu numele Kôvari Zoltan, amintitei foi hiperșoviniste.

Numai de curând profesorul și scriitorul maghiar din Târgul-Mureșului Barabas a scris o broșură intitulată „Emigrațiunea secuiască și situația Maghiarilor din România“. Kôvari Zoltan vine acum și în numele corpului învățătoresc dela școla maghiară reformată din București declară, că acea broșură conține mai multe împărțșiri false, mai ales în capitlu, unde vorbese despre bisericile și școlile maghiare din România.

„In acest capitlu“, se dice în scrisoarea sus pomenită, „autorul afirmă lucruri, cari sunt false și nesectate, de exemplu scrie, că la școla reformată din București nu e nici măcar un singur învățător maghiar, nici nu există un abecedar maghiar. Aceasta nu-i adevărat. Aici în București sunt de present cinci învățători maghiari, cari propun regulat în școlă. Învățător român avem în școlă numai unul singur și și pe acesta îl ținem numai constrinși fiind de ministerul român. El propune limba română câte o oră pe săptămână în cele patru clase de fete și în cele patru clase de băcieți, la oaltă opt ore.“

Spune mai departe, că puterile didactice maghiare posed o calificațiune eminentă, cum n'a mai fost până acum, și că pe az-buche cel maghiar nu-l propun după o carte de aritmetică — cum afirma Sécuiul Barabas, — ci cu bun succes îl propun dintr'un abecedar a lui Gyertyanffy, Rado și Kiss, aprobat de ministerul român.

In fine se pune în vedere o mai exactă și veridică descriere a situațiunei școlilor maghiare în România de către protopopul reformat Bartaluș, care a funcționat cincispredece ani ca preot ref. în București.

Ce se mai dicem în fața acestor constatări despre ticăloșele uneltir șoviniste prin lățirea de sciri mincinoșe?

Ne mirăm totuși, că fôia banffistă și-a putut lua inima în dinți să publice o asemenea desmintire. Dér poate că n'ar fi publicat'o, dacă nu s'ar fi susținut în această scrisoare între altele, că totuși ministerul român a încercat mai de multe ori să introducă în școlă maghiară ref. din București limba de propune română. Dacă nu s'ar fi opus cu succes conducătorii școlii.

Acosta nu poate fi adevărat, și ca dovadă servește faptul, că ministerul român s'a mulțumit chiar ca limba română obligătoare să se propună numai în câte o oră pe săptămână în fiă-care din cele opt clase de băieți și de fete.

De ce nu s'ar puté mulțumi și ministerul maghiar cu câte-o oră din maghiara pe săptămână în școlile noastre populare române?

Fiumanii și „generositatea“ lui Szell. Foile șoviniste încep a răscolii éraš și cestuinea fumană. Conform promisiunei de mai înainte, guvernul unghuresc a sistat comisiunea administrativă, care tăia adând în drepturile Fiumanilor din punct de vedere autonom; în locul acestei instituții a pregătit ordonanțele ministeriale privitoare la

înființarea așa numitului consiliu guvernial și înainte de a-le eda, le-a trimis reprezentanței din Fiume spre opinare. Fiumanii însă sunt „ingrați“ — după a șovinistilor părere. Ei adevă răspund la „lealitatea“ conducătorilor „statului maghiar“ cu aceea, că resping punctele ordonanțelor privitoare la limba maghiară; nu tolerază, ca decisiunile consiliului amintit să se aducă în limba maghiară; află, că este vătămător, ca ministru unghuresc de instrucțiune să se orédă competent asupra administrației școlilor și resping pretensiunea guvernului unghuresc, ca de aici încolo pentru învățatorii și învățătoarele aplicate la școlile comunale din Fiume cunoșcerea limbei maghiare să fiă obligătoare. Guvernul unghuresc a cerut această pentru viitor, dér Fiumanii sunt atât de „ingrați“, încât resping „generositatea“ lui Szell. Fiumanii au deois, că cei cari au diplome din străinătate séu din patriă „sunt dator a cunoșce în teoriă și în praxă perfect limba italiană, care este limba de propunere a școlilor“. Au mai deois, ca „înaintea comisiunei nostrificătoare, esamenul trebuie să se facă în limba italiană, obiectele fiind geografia, istoria și constituția patrie“. (Prin urmare limba maghiară nu e de lipsă).

Mare este turburarea și mâhnirea șovinistilor, că în temeiul hotărârilor reprezentanței fumane, învățătorul comunal din Fiume nu-i obligat să cunoșcă decât limba italiană, cea maghiară fiind de prișos. Dér nu sciu Fiumanii, dco acești șovinisti, că Fiume se află în Ungaria, séu cred, pôte, că ceea-ce nu e posibil nici într'un stat din Europa, aceea s'ar puté „sub scutul libertății maghiare?“ Inșé nici osupărare. Sciva Szell și Wlassics, să-și impună voința lor față de „opinarea necoptă a ultraștilor fumanii“ și vor susține ordonanțele în textul lor original. Așa asigură cel puțin o fôie guvernamentală szellistă, cere scie să motiveze pasul guvernului cu frasa tocită: „Toți învățătorii de pe teritoriul statului maghiar, trebuie să cunoșcă limba statului“, căci acesta este „o pretenșiune a culturai naționale maghiare și a esistenței statului maghiar, cu privire la care nu încape nici concilianța, nici toc-mela“.

După toate acestea ne putem aștepta

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Miseria slovacă în Germania.

De baronésa Gisela Malcomes.

Este o specialitate de curse pentru șoreci în Ungaria, ce constau dintr'o impletitură de sirmă de-asupra unei bucăți de lemn. Grație poștei de a călători și a spiritului de întreprindere al „drotoșilor“, aceste curse pe lângă alte impletituri de sirmă află intrare în mai toate casele continentului și șorecii din Berlin încă se prind mai cu sémă cu ajutorul acestor ieftine curse pentru șoreci, din Ungaria. Pentru șoreci e de sigur fôrte neplăcut, de a fi prinși, dér este deja un destin natural al lor, ca acești oșpeți încomodți să se prindă într'o cursă în escursiunile, ce le fac prin camere și pivnițe, séu să-și sfirșescă existența lor roșetore sub ghiarele unei pisici. Șorecii de sigur că sunt fataliști și ei se vor fi împăcat cu sôrtea lor; o sôrte, care e încă totuși mult mai prietinosă, decât sôrtea acelor nenorocite ființe mici, cari colindă cu cursele date

lor spre vânzare casele ómenilor și pe cari Berlinesii i-au botezat „Mausifallen“.

Voi sêrmanți copii din slovacime, pe cari avaria și inima rece vă mână în străinătate, aveți de a purta o grea povară! Și așă vă vede omul umblând morți de oboșiți prin marea căldură, abia mai putând purta greutatea sêrăcăcioșei vóstre marfe.

Fața vóstră, încunjurată de pêrul lung, e slăbită, ochii vi sunt roșii de aprinși. Acești copii sunt miseria călătore, pentru a căror păsuri nimeu nu are un cuvânt de mângâiere. Acești copii sunt inșé și o bucată de rușine pentru patria nóstră. Berlinesul îi consideră de Maghiari, căci dora vin din ținuturile Ungariei de sus și, cu totă originea lor slovacă, vorbese mai cu sémă unghuresc (!). In cele din urmă nici nu poți pretinde dela străin, ca să cunoșcă așa de bine ca noi raporturile nóstre de naționalitate. Așfel se aude vorbind pe aici:

— Ungurii își vând copiii.

— Ce ne folosese distinsul, nobila reprezentanțune prin ambasadorul, care și el este Ungur, dacă acesta miseria de copii umblă prin strade și cu o elocință mută

vestesc un capitlu de rușine strigătoare la ceri, rușinea comerului de sclavi.

In continente îndepărtate se fac sforțări cu succes de a stêrpi comerului de sclavi. Aici în Europa, în câte-va ținuturi ale patriei nóstre, în strălucita metropolă a puternicei Germanie fusé, acest comeruț graséză neimpedecat. Și acești „Mausifallen“, acești mici copii slovaci, sunt sclavi pe cari părinții lor îi vând negustorilor de ómeni, cari apoi îi exploatează într'un mod scelerat. Pentru hrană „Maistor“-ul lor n'are grije. Acesta trebuie să și-o cerșescă ei inșiși pe unde umblă. Pentru aceea le-a dat el o gramadă de teleli și i-au învățat, ca la cas de trebuință să pótă cârpi o ólá spartă. Când se întorc séra, trebuie să aducă stăpânului lor cel puțin două mărci, la din contră, — mănăcă bătaie. Stăpânul nici că-i bate el în persónă, acesta ar fi pentru el prea mare isidă de timp, ci lasă ca unul din supraveghetorii lui să isprăvescă tréba aceasta atrăgătoare. Intr'o miserabilă gaură a pivniței, pe un așternut subțire de paie, acoperiți cu sdrențe trebuie să dormă acești copii și pot vorbi încă de noroc, dacă di-

minéța capétă o mică ceașcă de cafea și o bucățică de pâne. De-i vor róde în stomac peste di, ei vor face fețe cu atât mai triste, vor deștepta cu atât mai multă milă. Frica de bătaie îi face pe nenorocii să-și încorde toate puterile, ca să-și vândă obiectele, ce li-s'au predat.

Contingentul principal al acestor mici martiri — sunt între ei și copilași de câte opt ani — îl liferéză comitatele Arva și Turoț. Acolo se găsesc monștri lipsiți de simțul uman, care-și vând copiii în străinătate. „Maistor“-ul le plătesce dér bani. Pentru un copil sănătos, el dá părinților 13 fl. bani gata. Dacă după o exploatare de trei ani i-l aduce îndărét — decât copilul a putut să supórte multa dragoste cu care a fost tratat — el mai plătesce părinților din nou 13 florini. Copilul și-a încheiat apoi timpul de ucenicie, — învățând să umble cu marfă din casă în casă și să cerșescă. Un altul, a căruia tinereță escită mai mult mila, intră în locul lui.

Priveliscea, ce o oferă acești mici martiri, e revoltătoare. Unele foi berlinese au și arătat cu degetul de repețite-ori în

ca la ceva sigură, că *cestiunea fiumană* va eși erăș pe planul politicei maghiarismului violent.

Rechisitorul procurorului bulgar. O depeșă, ce o primesce din Sofia diarul „Roumanie” spune, că procurorul Werbanoff a terminat rechisitorul său în afa cerea Mihăileanu-Fitowski.

După acest rechisitoriu *Sarajoff* și *Kovaceff* sunt implicați în afacerea asasinatului lui Fitowski și a profesorului Stefan Mihăileanu; *Stoianoff* e implicat în afacerea Fitowski, și căpitanul *Troleff* în afacerea Mihăileanu.

Maghiarii în Austria. „*Budapesti Hirap*” se face foc și pară de necaz, că Maghiarii locuitorii în Austria își renegă limba și naționalitatea. În Viena, de pildă, locuiesc 50.000 Maghiari, der numai un număr dizparent s'au mărturisit de Maghiari; în Graz, unde locuiesc de-asemena mulți Maghiari, numai 18 din ei s'au numit Maghiari. Din împrejurarea acésta fôia maghiară conchide, că „nația alcătuitore” nu e străbătută încă de acel șovinism, fără de care putere de rezistență efectivă nu există. „Ne lăudăm — dice — că contopim în noi elementele străine venite la noi, că le maghiarizăm, der ce este triumful nostru pe lângă al Austriei, care înghite în masă pe Maghiari? Și cum putem pretinde dela Maghiarul, pe care Oceanul agitat îl desparte de noi, să-și păstreze naționalitatea, când decile de mii de Maghiari lapădă înaintea ochilor noștri fința lor maghiară, îndată-ce păsesc peste Laita”. Și așa mai departe o duce pe córdă tânguirii până la fine, esclamând: „Maghiarul, de dragul lui Heigatter, vorbește și aici acasă nemțește; cum nu i-ar face der plăcere acésta în Austria, unde în numele ospitalității trebuie să cadă cu miile în brațele germanismului și slavismului?”

Din Macedonia. Diarul „*Deutsche Zeitung*” din Viena publică o corespondență din Constantinopol, în care se spune, că propaganda română în Macedonia suferă grav dimpreună cu școlele și bisericile, prin opozițiunea ce-i fac Grecii. Episcopii greci opresc pe preoții români dela exercițiul funcțiunei lor. România cheltuia pentru propagandă câte patru-sute de mii de franci pe an; acum mijlocele au fost într'atâta micșorate, încât gimnasiile române din Berat și Ianina s'au închis și materialul se va transporta la Bitolia. Apropierea greco-română, — se dice în corespondență — ar trebui să schimbe situația, altfel kuțo-vlahii (Românii macedoneni) se vor apropia de exarchatul bulgar. În România — încheie corespondentul — a dispărut speranța, că Sultanul va acorda episcopatul macedo-român.

articulul fulminanți asupra acestei rușinoșe pete a patriei noastre, firesce, fără succes. Eu mă adres-z deci la pressa Ungariei, care tot-déuna a dovedit nobilele ei sentimente și că e gata de a sări în ajutor. Să se facă odată ceva și pentru acești sârmani copii slovaci. Ei sunt sânge din sângele nostru, copii ai patriei noastre.

Ar fi de dorit, decât s'ar da atențiune mai intensivă scutirei copiilor. Nu de mult a apărut procesul verbal al congresului internațional pentru scutul copiilor ținut în Budapesta la 1899. La acest congres, pe lângă numeroșii reprezentanți din alte țări, au participat și toți umanistii și învățații noștri. Acésta muncă din cele mai nobile ar fi de dorit începutul unei acțiuni, să îndrume cercourile conducătore la necesitatea de a-se aduce ajutor.

Pe acest teren ar trebui să se dea mai ales femeilor un câmp mai larg. În Berlin se întâmplă deja acésta și acum au fost alese și femei în senatul pentru îngrijirea orfanilor. Guvernul frances a trimis și el o femeie, pe d-na Fiedler, la Berlin, ca să studieze aședămintele acéstea. Noi fe-

Timișóra, 6 Iulie n. 1901.

(*Execuția în Fabric.*) În cestiunea cu procesul de despărțire hierarhică a Românilor din Fabric, despre care vi-s'a raportat în luna trecută, unul dintre avocații sârbi (Dr. Dimitrievic) a cerut execuția asupra Românilor; acésta a fost deja ordonată și mâne-poimâne se va începe efectuarea ei, contra la vre-o 15 familii române alese anume de către Sârbi. Va să dăcă „o dulce răsbunare” a lor.

Intr'aceea autoritatea diecesană din Arad rămâne total nepăsătore față de cauză; pare că și acolo se gustă „dulcea răsbunare” a sistemului actual, a celui atât de laudat și preamărit — de către ai săi!

Lucrul este foarte interesant, ca tragedia română-națională, căci varsă lumină clară asupra ómenilor, cari stau ađi la putere în numita diecesă, și îi caracterizează d'odată cu privive la culmea avântului sufletesc, de care dispun. Asta se vede chiar și numai din următorele împrejurări, cari tóte stau foarte aproape de priceperea fiă-cărni om nepreocupat.

Adecă diecesa Aradului se bucură de diferite fonduri și fundațiuni, cari, cum se scie din rapórtele către sinodul eparhial, tóte la olaltă ating suma de un milion florini. Tóte acéstea sunt adunate dela poporul diecesan. Tóte au, ce e drept, câte o mențiune. Der, întreb eu, cum va întreba tótă lumea cu inimă românească: a mântui o comună întrégă de ruină materială, a mântui viața bisericéscă a unei comune, asta óre nu este, nu póte fi „mențiunea” unei diecese? A-și mântui prestigiul său propriu moral, adecă al diecesei — nu e „mențiune”?

Ei bine, decât nu, — atunci ca ce obraz mai vine o astfel de diecesă la comenele sale, la credincioșii săi, să le cêră dinarul și să le ia diferite contribuții sub titlul de „susținerea diecesei” și sub titlul de „crearea de fonduri diecesane”? Ce lipsă mai avem de astfel de fonduri, când ele nici la un cas de catastrofă — venit asupra unei comune întregi — nu vin întru ajutor, nici măcar așa ca să antecipeze sumele recerute?

Tóte numitele „fonduri” diecesane se administreză astfel, că banii se dau imprumut singuraticilor pe lângă dobândă, ori că sunt depuși la diferite institute de bani, pe lângă îndatinatele procente-dobândi. Escepțiune dela acésta fac unele puține realități și câte-va mișóre în hârtii de valóre. Imprumuturile acéstea se dau pentru-ca să aducă dobândi; multe din ele, scim din trecut, devin chiar neincassabile! — der numitei comune nu i-se ofere ajutorul de lipsă nici măcar ca împrumut pe lângă dobândă!

Ce însemnă asta?

Decă nu e „dulce răsbunare”, atunci ea este la tot cazul o — îngustime de inimă, o pricepere și politică diecesană de tot mărginită. Alta nu se mai póte presupune.

meile am creat deja multe noué și remarcabile măsuri pentru scutul copiilor, încât ar fi timpul să ni-se dea posibilitatea de a puté face tot mai mult. Am adunat experiențele noastre, avem ochi deschiși pentru miseria. În timpul activității mele de 12 ani în reuniunea pentru scutul copiilor, am vădut mult în capitală, m'am urcat până în cele mai de sus etagiuri și m'am scoborit în pivnițele umede. Am aflat copii părăsiți, flămândi și cari degerau de frig, jumătate amorțiți de miseria. Der s'era venea acasă mama, care peste ăi cănta lucrul, ea lua pe mititei în brațele ei obosite, audea plâsetele lor și-i mângăia cu cuvinte frumoșe cum puté. Ori-cât de părăsiți și miseri erau acești copii peste ăi, ei totuși aveau vr'un refugiu la inima mamei lor, ce bătea pentru ei. Copiii slovaci, cari în Berlin urcă din cat în cat, n'au nici odată acésta mângăiere, deși părinții lor trăesc. Ce va fi din acești nenorociți? Ei degenerază físicesce și moralicesce. Tot-déuna bătuti și călcați, își uită și ei de porunciile umanității, și decât nu se prăpădesc și vor străbate prin miseriile vieții, vor vinde póte

Căci vedem — de altă parte — cumă din acéleși fonduri se dau „quinquenale” spre pildă și cutărui om-profesor, care *de fapt* nu a funcționat ca profesor pe timpul pe care a luat quinquenalele; se dau salarie și „adause personale” unora și altora, cari sunt și alt-cum bine salariați; se dau și s'au dat bani și numai pe lucruri de paradă, fără de cari diecesa ar fi putut fi, și din cari diecesa, ca atare, nu a avut, nici va avé nici un folos.

Diecesa trebuie să sufere enorm de efectele religios-morale ale acéstei politici diecesane.

Le pasă óre celor competenți de asta ori ba?

De cumva vor dice că nu, atunci iese cuiul din sac, cum a și eșit. E evident că, decât cineva: d. e. un dușman al bisericei și națiunei noastre, și-a pus ca țintă nimicirea morală a unei diecese — după care urméză, se înțelege, distrugerea ei și morală și materială — n'are decât să escamoteze, cu ajutorul ómenilor venali și fătarnici, o corporațiune de ignoți, de ómeni tineri și de bună credință, der ușor de a-i lua de minte, și prin ei să-și pună în fruntea diecesei un om nepăsător și fără pricepere și simț pentru idei mai avântate și generóse, și — și-a ajuns scopul! Nu mai e lipsă ca dușmanul să dea el cu băta, ori să se compromită prin legi seu ordinațiunii de ale sale, ci el tace și-și ride în pumni, căci trebórele lui se fac de minune: sub firma „constituțiunei” și a „statutului organic” și cu provocarea la „Marele Andrei” etc. etc.

Sermană biserica, sermană constituțiunea bisericească, serman „statut organic” pe a cuiu mână a-ți ajuns în diecesa Aradului! Spune-ți voi, rogu-vé, vorbiți voi prin literile vóstre, óre cine v'a batjocurit mai urit și mai nesfruntat, decât unii ómeni din diecesa Aradului? Spuneți voi: de a cui frică tremurați ađi mai mult: de frica străinului, seu de a dușmanului, seu de frica „aderenților” voștri din Arad?

Stefan Tisza la Ugra.

Duminecă și-a ținut contele Stefan Tisza darea de semă înaintea alegătorilor săi în Ugra (comitatul Bihariei).

A vorbit mai întâi despre ciclul dietal trecut, a cărui mare parte a fost ocupat cu lupte de partid patimașe. Pasiunile, din norocire, au dispărut, așa că n'ar fi numai fără folos, der ar fi chiar păgubitor de a le mai răscolii. Trebuie aruncat vélul peste cele trecute.

Spune, apoi, că guvernul și dieta a risipit mult timp pentru pact, cu privire la care a succes guvernului să ajungă la o înțelegere, care nu despóie pe Austria de interesele ei îndreptățite, ér în același timp scutesce și mulțumesc și interesele ungare. În contra pactului s'au îndreptat multe atacuri, der în potriua cuprinsului seu nici n'a ađit, nici n'a cetit o critică fundamentală.

și ei carnea și sângele lor, vor da și ei copiii lor pe mâna neguțătorilor de sclavi...

Ași fi fericită, decât prin acéste rënduri așa fi atras atențiunea cercurilor competente asupra miseriei slovacesei în Germania.

Am redat aici verbal tratatul de mai sus adresat de autóra lui din Berlin la începutul lunei curențe diarului „*Budapester Tagblatt*”. Acest tratat e caracteristic, căci înfățișează nise stări triste și rușinoșe din Ungaria, cari produc acea miseria cu urmările ei înspăimântătore, cari fac, cum dicea de curând un diar din Pesta, ca populațiunea autohtonă din Ungaria să emigreze, ér elementele stricăcióse din Galiția și alte părți să imigreze.

Se miră autóra, de ce nu se face nimic pentru acei copii slovaci cari sunt și ei fii patriei. De ce? Dumneșeu mai scie, póte pentru-că nu sunt — Secui.

Accentuéză, că pactul acésta a fost introdus printr'o lege ungară, pe lângă care nu s'a stinghirit de loc poziția de drept a Ungariei.

Se ocupă după acésta mai ales cu dispozițiunile legislatorice, cari sunt menite de a îndrepta vechea situația. Recunosce, în deosebi, că simplificarea administrației e practică și sănătósă și indică trebuința introducerii administrației unitare a contribuțiunilor. Din activitatea corpului legislativ mai scóte în relief sporirea școlilor militare maghiare, și îndemnă tinerimea maghiară să îmbrățișeze cariera militară, ca în armata comună să fiă ofițeri maghiari destui.

Accentuéză apoi legea despre judicatura Curiei în afaceri electorale și dice, că e o calumnia îndrăsnită afirmarea, că abuzuri se pot întâmpla numai dintr'o parte. Cel ce nebunescce poporul, acela întrebunțeză arma răscolirei patimilor și tinde la ruinarea păcii confesionale și naționale, comite un abus tot așa de de criminal, ca și cel, care corumpe și exercită presiunea oficială. Tot felul de abuzuri trebuie eschise (!) Din pricina acésta salută legea, deși nu consimte cu tóte dispozițiunile ei.

Spune mai departe, că prin cerourile electorale mulți alegători sunt aderenții politicei 48-iste. Amintirea lui 48 nu este însă numai a unei partide, ci a întregii națiuni. Intre succesele anului 48 nu este nici unul pe care partida liberală n'ar voi să-l susțină. Strémóșii noștri, dice, au luptat mult pentru idea de independență, der ei n'au înțeles independența așa, ca noi să nu stăm în alianță c'un alt stat mai puternic, fiindcă de-o astfel de alianță *mica noastră națiune* are lipsă; ei au înțeles alianța așa, ca putere și voință străină să nu domnească peste noi. Prima condiția a alianței este, ca viața noastră de stat și dezvoltarea noastră internă să nu fiă mărginite. A doua condiția este, ca alianța să nu se facă între o parte mai tare și alta mai slabă, ci să fiă o legatură între două părți egale. Națiunea consimte acum cu regele seu. E timpul, ca întrelásările trecutului viforos să fiă suplinite. Atunci numai suntem adeverați patrioți, când nu vom nisui la provocarea contrastelor, ci vom dedica tóte forțele noastre muncii folositoare.

Contele Tisza a vorbit par' că *ex cathedra*.

La amiađi s'a dat un banchet, la care Stefan Tisza a toastat pentru unitatea partidei liberale și pentru Coloman Szell, la care „liberalismul se află în mâni bune”. Fariseicul toast a întrunit complăcerea Evreo-Maghiarilor, cari l'au ascultat, și d-l conte și-a câștigat o'un titlu mai mult la recunoscința lui Szell, antagonistul tatălui seu, ahamul Tisza Kalman.

SCIRILE DILEI.

— 25 Iunie v.

Óspeți princiară la Sinaia. Pe la jumătatea lunei August, curtea regală română va primi visita prințului și principesei de Saxa Meiningen, sora împărătoarei Germaniei. A. A. L. L. R. R. vor sta la Sinaia mai multe zile.

Marele duce Mihailovică înainte de a merge la Varna cu escadra rusescă a Mării Negre, a căreia comandant este, va visita portul *Constanța*, unde șeful guvernului român va merge să-l primescă. Nu este înocă sigur, decât marele duce va merge și la Sinaia.

Episcopul Valyi — sərbătorit. Cătorii noștri cunosc afacerea cea mai nouă a episcopului rutén *Valyi* din Eperjes. El era acusat de pressa șovinistă, că a consimțit în mod tacit, ca într'un protopopiat al diecesei rutene de Eperjes procesele verbale ale adunărilor preoțesci să fiă purtate în limba rutenă. Un comunicat oficial s'a grăbit să spună, că episcopul Valyi n'a avut cunoscință despre acésta, der aflând în urmă despre hotărîrea amintită, episcopul a promis, că va face cercetare și va interdice categoric folosirea limbei rutene la procesele verbale. Drept răsplătă per-

tru „patriotică“ pășire a episcopului, „inteligentă“ din Eperjes și comitatul Șaroș i-a făcut o „grandioasă“ manifestație. Un conduct cu torțe s'a aranjat în onoarea lui. Episcopul fu salutat de avocatul Kubinyi Arpad, exprimând alipirea și stima ce-i poartă cetățenii orașului. Valyi răspunse printr'o vorbire foarte „patriotică“, spunând oât de mult soie să cultive sentimentele patriotice în clerul de sub conducerea sa și oât de devotat este el „iubitei patrii maghiare“. Din incidentul acesta șovinistii îl laudă și înalță până la ceruri.

Distribuțiunea premiilor la școala română din Sofia s'a făcut Duminecă. Solemnitatea a fost presidată de agentul diplomatic al României, d-l Nicolae Mișu, încunjurat de personalul agenției. Directorul școlii, d-l Ionescu, a pronunțat un discurs, în care a spus progresele realizate de școala română din Sofia. El a adus laude Societății „Unirea“, presidată de d-l Trifon din Sofia, un Român, care aduce mari servicii școlii. D-l Trifon a răspuns în termeni foarte călduroși, făcând omagii Regelui Carol al României, care dela suirea sa pe tron în tot-déuna a sciut să ridice sentimentul național al Românilor macedoneni. D-l N. Mișu, agentul diplomatic al României, a mulțumit și a procedat în fine la distribuirea de premii și de vestimente între elevii școlii. Festivitatea s'a terminat prin câte va cântări frumoșe de arii române, executate de corul elevilor. A asistat public foarte numeros.

Necrolog. Din *Elisabetopol*: ni-se telegrafază, că protopopol *Câmpeanu* a murit ađi. Inmormântarea va fi Joi 11 Iulie st. n. după amiazi.

Cărbunii din Ungaria în România. O depeșă din Viena, adresată unui diar din Bucuresci anunță, că contele Goluchowski, ministru al afacerilor străine, a cerut guvernului român să scutească de orice taxă, la intrarea în România, cărbunii, ce se importă din Ungaria.

Din Radna ni-se scrie: D-l Boku Szever încă nu și-a ținut vorbirea-program, după-cum au scris foile din Arad și după ele și corespondentul „Gaz. Trans.“ D-l Boku, după-cum se șvonesce, numai Dumineca viitoare va binevoi a trece din Lipova podul peste Murș, pentru a ne împina urechile cu osanale la adresa partidului liberal, pentru care — țărani noștri — amun în totul lucrului câmpului, pe lângă toate sforțările bokiste, nu se vor înșufleji.

Câți emigrăză la America? Consulatul austro-ungar a publicat de ourând statistica oficială a celor emigrați din Europa la America. În total în anul 1901 au emigrat până acum la America 472,126, dintre cari 108,701 cad pe Austro-Ungaria. Între toate statele europene, numărul cel mai mare de emigrați îl dă Anglia, Italia și în rëndul al treilea urmăză monarhia noastră.

Factorul poștal Falkai, care, după cum șcim, a pus la buzunar mai multe decel de mii de corone, ar fi deținut la consulatul austro-ungar din New-York. Se mai afirmă, că ministerul de justiție unguresc s'a angajat a suporta spesele de voiaj și astfel în ourând Falkai va fi transportat în „iubita“ lui patrie și pus la — răcoare. Soirea așteptă încă confirmare.

Grindină ne mai pomenită. În ziua de 21 Iunie v. a cădut în comuna *Frăți-deși*, județul Ialomița (România) grindină călândăriă-fă-care-piatră între 100—140 de grame. S'au stricat 35 hectare fasole, 100 hectare orz. Pagubele sunt de 9.400 lei. În comuna *Oprada* (Ialomița), a cădut grindină în mărimea oului de găscă. Grindina a distrus învelișul caselor, a omorât și a rănit locuitori. Pagubele trec peste 8.000 lei. În comuna *Bucu*, tot în județul Ialomița, a cădut grindină cântărind 350—400 grame fă-care-piatră. Grindina a omorât și rănit locuitori. Pagubele trec peste 30.000 de lei.

Afacerea Zappa. La secția I-a a Tribunalului Ilfov s'au terminat desbaterile

unui apendice al afacerii Zappa. După-ce moștenitorii lui Vanghele Zappa reprezentanți prin trei ramuri, ramura Anastase Zappa, ramura Maria Cociu și ramura Constantin Zappa (Cristea și Apostol Zappa) câștigară definitiv procesul față cu statul elin și român, se apucară la cêrtă între dênșii tocmai la împărțelă. Cristu Mexi din ramura Anastase Zappa contestă ramura Cristu și Apostol Zappa ca mai depărtată în grad și pe descendenții din Maria Cociu, pentru-că autorea lor ar fi renunțat la moștenire. Cristu și Apostol Zappa se apêră cu o transacțiune, ce au încheiat'o toți moștenitorii și a cărei anulare o cere Mexi. Cât pentru descendenții din Maria Cociu, aceștia susțin, că în aceeași categorie ca dênșii se găsesco și descendenții lui Anastase Zappa, cari asemenea pe vremuri renunțase la moștenire. Tribunalul a rămas în deliberare până la 27 Iunie v.

Esamen de gimnastică. Ca și în anii de mai înainte, s'a ținut alaltăeri, în sêrbătorea Nascerii sf. Iôn botezătorul, esamenul public de gimnastică cu elevii școlilor noastre medii. De astă-dată sêrbătorea cădând pe o Duminecă și timpul din zilele ultime fiind nefavorabil, esamenul s'a ținut în sala de gimnastică, ér nu în curte, ca în anii din urmă. De aceea la esamen, din cauza spațiului mărginit al salei, au luat parte numai vre-o 50 elevi dela gimnasiu, școala comercială și reală.

S'au făcut mai întâi exerciții libere, prompt și exact. S'au făcut după aceea exerciții în 4 secții: la fus, paralele, cal și capră. Exercițiile obligate au fost grele, s'au executat însă cu toate acestea corect și frumos.

Mai târziu s'au făcut deprinderi alese de înșiși școlarii, și anume la inele, fus și paralele. Dintre cele mai grele executate elegant, ușor și frumos, sunt de remarcat: la inele cumpêna în balans (Rosanis), cumpêna (Bontescu), pe când alt școlar (Hociotă) ținându-se de ceafa lui Bontescu, făcea scaunul; deprinderea făcută de Preșmerean la inele a fost o prestațiune extraordinară, cum în Brașov n'am avut încă ocaziune a-o vedé. La fus s'au distins Nistor, Giurgiu, Grama și Tohănean; tot la acel aparat s'a făcut cumpêna înainte (Preșmerean), róta gigantică înderét (Vlaicu), róta gigantică înainte (Stinghe); Bontescu ținându-se cu piciorole de fus, ține cu mâinile pe Hociotă, care făcea cumpêna; Bontescu și Preșmerean făcând scaunul cu o mână la fus, țineau cu cealaltă pe Hociotă, care făcea cumpêna. La paralele s'au distins Bucșan, Tohănean, Rosanis și Grama; cel din urmă a făcut echilibrul în mână, trecând de pe o parte a paralelelor pe cealaltă și sărind din echilibru cu piciorole printre mână.

Dela început până la sfîrșit exercițiile gimnastice ale școlarilor au fost urmărite cu cea mai încordată atențiune și cu cel mai viu interes de cătră numerosul public, dame și domni din toate clasele societății noastre, cari au asistat la esamen. Fia dîs spre onoarea d-lui *Petru Roșca*, a z-losului nostru profesor de gimnastică, prestațiunile tinerilor elevi au mulțumit pe deplin, ba putem dice, că în mare parte au întrecut chiar așteptările publicului, care prin viuele sale aplause a manifestat bucuria sa pentru succesul foarte bun al esamenului.

O lipsă am observat în decursul acestui esamen. N'a cântat adevă în decursul lui musica, cum se obișnuiesce la toate institutele din loc și cum este de dorit la o asemenea solemnă ocaziune. Acesta și pentru aceea, ca prin musică să fiă nutrit avântul și entuziasmul elevilor, avânt și entuziasm, ce în genere trebuie cultivat la gimnastică.

Convocare.

Societatea pentru crearea unui fond de teatru național român își va ținé adunarea sa generală din éstan în orașul *Șimleul-Silvaniei* în zilele de *Joi* și *Vineri* în 1 August n. (19 Iulie v.) și 2 August n. (20 Iulie v.) 1901.

Programa:

I. Ziua primă Joi în 1 August (19 Iulie).

1) Președintele deschide adunarea generală la 10 ore. 2) Să aleg doi notari pentru ședințele adunării. 3) Raportul general al comitetului societății asupra lucrării sale dela adunarea generală din urmă. 4) Să alege o comisiune de 5 membrii pentru cenzurarea raportului general al comitetului. 5) Raportul cassarului despre starea casei și peste tot despre averea societății. 6) Să alege o comisiune de 5 membrii, care să cenzureze raportul cassarului. 7) Să alege o comisiune de 5 membrii, care, în înțelesul §. 5 din statutele societății, va câștiga membrii fondatori, ordinari și ajutători pentru societate. 8) Propunerea comitetului de a-se convoaca în sensul §-lui 21 din statutele societății pentru anul 1902 o adunare generală anume, care să decidă în cestiunea înființării teatrului național român. 9) Alegerea unei comisiuni de 5 membrii, care să cenzureze propunerea comitetului de sub p. 8 și să facă în această cestiune un proiect de rezoluțiune. 10) Se vor ceti discursuri corăspundătoare scopului societății seu de altă materie literară, ce sunt a-se insinua președintelui înainte de adunare. 11) Președintele închide adunarea.

II. Ziua a doua Vineri în 2 August (20 Iulie).

1) Președintele deschide ședința. 2) Să cetește protocolul ședinței precedente și se verifică. 3) Raportul comisiunii pentru câștigarea membrilor noi. 4) Referada comisiunii despre raportul cassarului și despre averea societății. 5) Referada comisiunii despre raportul general al comitetului și propunerile acestei comisiuni, făcute în interesul fondului. 6) Raportul comisiunii esmise pentru de a censura propunerea comitetului referitoare la convocarea unei adunări generale în anul 1902, cu scopul de a decide în afacerea înființării teatrului român. 7) Să va decide locul și ziua adunării generale pentru anul 1902. 8) Abzicerea comitetului și alegerea noului comitet pentru alt period de trei ani. 9) Să va alege o comisiune de 3 membri pentru autenticarea protocolului din ședința II. 10) Președintele închide adunarea.

Invităm la această adunare generală a societății pentru „crearea unui fond de teatru național român“ pe toți membrii fondatori, ordinari și ajutători ai acestei societăți, precum și pe toți binevoitorii ei și sprjiunitorii culturii românesce.

Din ședința comitetului, ținută în Brașov la 6 (19) Iunie 1901.

Iosif Vulcan m. p. Vasile Goldiș m. p.
președinte secretar.

Academia Română.

(Concursuri pentru premii).

A) Premii pentru cărți publicate.

I. „Premiul Năsturel-Herescu“, de 4000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1902 unei cărți scrise în limba română, cu conținut de or-ice natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Noemvrie 1900 până la 31 Octomvrie 1901. Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 12 esemplare, a cărților propuse la concursul acestui premiu este până la 31 Octomvrie 1901.

II. „Premiul Statului Lazăr“, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1902 unei cărți scrise în limba română, cu conținut științific, seu celei mai imfortante invențiuni științifice, făcute dela 1 Noemvrie 1899 până la 31 Octomvrie 1901. Terminul pentru concurs 31 Octomvrie 1901.

III. „Premiul Adamachi“, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1902 unei cărți de cuprins moral de or-ice natură, publicată dela 1 Noemvrie 1900 până la 31 Octomvrie 1901. Terminul pentru concurs 31 Octomvrie 1901.

IV. „Premiul Asociațiunii Craiovene pentru dezvoltarea învățământului public“, de 1500 lei, sesiunea din 1903, celei mai bune cărți didactice în limba română dintre cele tipărite dela 1 Noemvrie 1898 până la 31 Octomvrie 1902. Terminul pentru concurs 31 Octomvrie 1902.

V. „Premiul Statului Eliade-Rădulescu“, de 5000 lei, sesiunea generală din anul 1903, unei cărți scrise în limba română, cu

conținut literar, publicată dela 1 Noemvrie 1900 până la 31 Octomvrie 1902. Terminul de concurs 31 Octomvrie 1902.

VI. „Premiul Hagi-Vasile“, de 5000 lei ses. 1906, unei cărți scrise în limba română și publicate în timpul dela 1 Noemvrie 1899 până la 31 Octomvrie 1905, al cărei cuprins va fi: „Istoria comericiului la Români“, seu „starea actuală a comericiului în România“, seu „studii asupra legislațiunii comerciale în statul român“, seu „ori-ce alte subiecte privitoare la comericiul român“. Terminul pentru 31 Octomvrie 1905.

Notă.—Concurenții sunt obligați a arăta totdeauna în scris pentru care anume premiu presintă lucrările lor la concurs.

B) Premii pentru lucrări puse la concurs cu subiecte date.

VII. „Premiul Princesa Alina Știrbei“ se va decerne în sesiunea generală din anul 1902 pentru cea mai bună scriere în limba română despre: „Principiile morale și creștinesce, de cari trebuie să se conducă părinții în educațiunea copiilor lor“. Premiul este de 8500 lei, în care sumă se cuprind premiul autorului și cheltuelile de tipărirea scrierii (de minimum 30 ocole de tipar garmond) în 1000 esemplare, din cari 800 ale autorului și 200 ale Academiei. Terminul presentării manuscrisurilor până la 1 Septemvrie 1901.

VIII. „Premiul Statului Eliade-Rădulescu“, de 5000 lei, în sesiunea din 1902 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „Studiu comparativ asupra dialectelor și sub-dialectelor române“. Terminul la concurs până la 1 Septemvrie 1901.

IX. „Premiul Adamachi“, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1902 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „Domnia lui Ștefan-cel-Mare“. Terminul la concurs până la 1 Septemvrie 1901.

X. „Premiul G. San-Marin“, în sumă de 2000 lei, se va decerne în sesiunea din 1902 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „Considerațiuni asupra comericiului României cu țările străine atât la Orient, cât și la Occident, începând cu secolul XVI până în anii din urmă“. Terminul până la 1 Septemvrie 1901.

XI. „Premiul Statului Lazăr“, de 5000 lei, în sesiunea din 1903, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „Studiu vinurilor din România din punctul de vedere economic și al compozițiunii lor chimice“. Terminul până la 1 Septemvrie 1902.

XII. „Premiul Adamachi“, de 5000 lei, în sesiunea din 1903 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „Alcoolismul în România“. Terminul până la 1 Septemvrie 1902.

(Va urma.)

SCIRI ULTIME.

Petersburg, 8 Iulie. Comisiunea pentru combaterea ciumei, a declarat *Constantinopolul infectat de ciună.*

Sofia, 8 Iulie. Fôia stambulovistă „*Odzivo*“ scrie, că călătoria marelui duce rusesc în Bulgaria nu este o simplă formalitate. Ea însemneză o pagină neagră pentru Bulgaria, având de scop să întărească convenia, după care *porturile Burgas și Varna vor fi dat pe timp nehotărît Rusiei.* În schimb, dice numita fôie, *principele Ferdinand va căpeta titlul de Rege.* Convenția acesta s'a încheiat deja anul trecut când fostul ministru de război Păprikow a petrecut în Petersburg. Nu i lipsesce decât iscălitura.

Londra 8 Iulie. Se șvonesce, că Miercuri va fi un consiliu de miniștri, în care se va decide asupra măsurilor, ce se vor lua de urgență, ca războiului să i-se pună capăt. Probabil, că lordul *Roberts va lua erășă comanda supremă.*

Manila, 8 Iulie. Generalul filipin Bellermoni s'a predat Americanilor dimpreună cu 1000 de omeni și 284 puscii.

Proprietar: Dr. Aurel Mureștanu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Cărți de rugăciuni și predicii.

Anghira Mântuirii, cârticică de rugăciuni și de cântări pentru mângăierea sufletescă *Ediț. IV. corectată.* Gherla. Prețul unui es. în păreți tari colorați 70 bani. (+ 10 b. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciuni și cântări, întocmită pentru toate trebuințele vieții. *Edițiunea IV.* Gherla. Conține peste 343 pag. Legată costă 1 cor. (+ 10 b. porto.)

Micul mărgăritar sufletesc, cârticică de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copiii mai marișori. Legată costă 44 bani (+ 5 b. porto.)

Carte de rugăciuni, cereri și laude întru onoarea Preacuratei Fecioare Maria pentru folosul și mângăierea sufletelor. Prețul legat 40 bani (+ 5 b. porto.)

Cuvântări funebre și tertăciuni pentru diferite cazuri de moarte, întocmite de *Ioan Popiu*. Conțin vreo 400 pag. Prețul 3 cor. (+ 20 b. porto.)

Cuvântări bisericesti de Ioan Popiu: tomul I, III și IV cuprinde cuvântări bisericesti acomodate pentru ori-ce timp; și pentru toate sărbătorile de peste an. Pe lângă predicii, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (pl. 10 b. porto)

Predicii pe toate Duminecile și sărbătorile de peste an, Vul. I. de *Em. Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românesce din numărösele sale scrieri. Are 250 pag. Prețul cor. 3 (+ 20 b. por.)

De același autor a apărut Vol. II. cu **„Predicii ocazionale și funebre“**, care se estinde pe 220 pag. și conține predicii multe pentru cununii, și diferite ocaziuni (la sănuirea de biserică, la instalări de parochii, la prezentarea pentru primaoră a preotului în parochii etc. etc.) Prețul 3 50 cor. (+ 20 b. porto.)

Predicii pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *V. Christ.* Conține predicii dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Predicii pentru Dumineci de Iustin Popiu, învățatul scriitor bisericesc, marele orator și bunul Român de odinioară. Format mare de 500 pag. Prețul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

„Carte de Rugăciuni, cereri și laude“ spre folosul și mângăierea sufletelor creștinesci. Conține 201 pag. Prețul legat simplu 80 b. leg. în pânză 1 cor. 60 b. în piele și aurit 3 cor. 20 b. în catifea cu copeii și cu cruce 7 cor. — b.

„Pomenirea Prea on. brău al Preasantei de Dumneșu născătoare, scosă din antologion său mineii și tipărită cu litere“. Pag. 16. Prețul 20 bani.

Atragem atențiunea cetitorilor asupra cărților de mai jos, cari se vënd cu prețuri reduse, ba chiar numai pe jumătate, de cum s'au vëndut până acum.

1) *Lascar Viorescu, O iconă a Moldovei din 1851 de Wilhelm de Kotzebue.* E cunoscută această scriere ca o lucrare istorică de mare valoare în literatura noastră. Conține 268 pag. cu tipar curat și hârtie de lux. Prețul în loc de 4 c. r., cum s'a vëndut până acum, este adă numai 2 cor. (+ 30 bani porto.)

2) *Poesii de Veronica Micle*, regretata noastră poetă. Conține 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto.)

3) *Poesii complete* de Carol Scrob. Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaților noștri și poesiiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Prețul s'a redus dela 4 la 2 cor. (+ 20 b. porto.)

4) *Instrucțiunea gimnasticeii* în școlile de băieți și de fete. Cu 57 figuri în text, de *D. Ionescu*, profesor de gimnastică la liceul Lazăr și la școla normală de institutori din București. Preț. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De ipsă e mai cu semnă pentru învățatori.

5) *Originea monedelor* (a banilor) de *M. C. Suțu*, o interesantă conferență ținută la Ateneul Român din București. In loc de 1 leu se vinde cu 50 bani.

6) *Poesii de F. M. Stoicescu.* Este o carte mare de 252 pag. cu exterior plăcut și bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română și versurile sale frumoșe nu au lipsă de laudă, căci se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

7) *„Vrei să te iubescă bărbatul?“* Broșura cu acest titlu conține povețe practice seriöse și forte potrivite pentru familiile bune. Prețul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto.)

Instrucțiuni populare despre datorințele și drepturile purtătorului de dare edate de Wilhelm Niemandz. Acastă carte e un îndreptar de o trebuință nespus de mare pentru toți căți au afaceri cu dările. Prețul cor. 1.20 plus 10 bani porto.

„Bucătăreșă națională“, carte de bucate a bucătăriei române, franceze, germane și ungare. Felul bucatelor sunt înșirate toate în ordine alfabetică după numele lor. Limbagiul e ușor. Costă numai cor. 1.60 (plus 40 bani porto.)

A apărut **„Carte de cântece diverse** pentru toți și pentru toate adunate și aranjate — de *Ioan Dariu*. Editura Librăriei: H. Zaidner, Brașov 1901. Câte-va portrete. Prețul broșat 50 bani, legat 60 bani. Cartea cuprinde 252 pagine, format 8° mic.

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Iulie n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	118.20
Renta de corone ung. 4%	92.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis	118.50
Bonuri rurale ungare 4%	92.15
Bonuri rurale croate-slavone	93.20
Impr. ung. cu premii	173.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	144.50
Renta de argint austr.	99.05
Renta de hârtie austr.	98.05
Renta de aur austr.	118.30
Losuri din 1860.	139.75
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.41
Acții de-ale Băncei ung. de credit	640.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	636.—
Napoleoniori.	19.04
Mărci imperiale germane	117.42 1/2
London vista.	239.50
Paris vista	95.12 1/2
Rente de corone austr. 4%	95.65
Note italiene	91.05

Cursul pieței Brașov.

Din 9 Iulie n. 1901.

Bancnota rom. Cump.	18.80	Vënd.	18.84
Argint român. Cump.	18.40	Vënd.	18.44
Napoleoniori. Cump.	19.—	Vënd.	19.02
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesce Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesce Cump.	10.72	Vënd.	—
Scriș. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

Têrgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 2 Iulie n. de 53,380 capete, la 3 Iulie n. au intrat 1319 capete și au eșit 787 capete, rămânând la 4 Iulie n. un număr de 54,112 capete.

Se noteză marfa ungerescă: veche grea dela 76—78 fil. tînără grea dela 82—83 fil., de mijloc dela 83—84 fil., ușoră dela 84—86 fil. — Sêrbescă: grea 80—82 fil., de mijloc 78—80 fil., ușoră 80—82 fil. kilogramul.

De închiriat.

In casele ce sê edifică din Str. Caterinei nr. 18, sunt de închiriat cu incepere dela 29 Septembrie 1901, 4 locuințe mari în etaj și parter și două mici. Cele mari constă din 3, 4 și 5 odăi, cu toate apendicele lor, eventual și grajd pentru cai. Cele mici din câte 2 odăi și bucătărie.

Amatorii a se adresa la Dòmna proprietara caselor Maria Dr. Ceșan tot a colo. 6—10.187

Nr. 10611—1901.

Licitațiune cu oferte.

Avënd de dat în antreprisă lucrările pentru adaptarea casei orășănesci din piața cea mare — casa nr. 34, unde se află de present oficiul de amanetare (Wersatzamt) — publicăm prin această ținerea unei licitațiuni cu oferte, care se va ține în localul oficiului orășănesc în 22 Iulie a. c. la 10 ore a. m.

Speșele acestor lucrări sunt preliminate de oficiul edil orășănesc cu 14,808 corone 47 fil.

Amatorii de asemeni antreprise sunt provocați a-și preda în scris și sigilate ofertele lor, provădute cu 5% vadiu, socotit dela suma preliminară, în bani gata sêu în hârtii de valoare acceptabile ca cautiune și timbrate după lege, la oficiul eco-

onomic orășănesc, până la ora și ziua sus arătată.

Ofertele au se cuprindă, esprimat în procente cu cifre și cu litera suma ce au oferenții de cuget a scăde din suma preliminară, formuând textul într'un mod, carele eschide ori-ce îndoială; mai departe ofertele au se conțina declarațiunea că oferentul cunoșce bine planurile, preliminarele de speșe și condițiunile de zidire, și că se supune aceloră necondiționat.

Condițiunile de ofert și cele contractuale, precum și planurile și preliminarele de speșe sunt depuse la oficiul economic orășănesc; acolo până la ziua de licitație le pôte lua în vedere ori-cine în fie care zi în orele de oficiu înainte de amêdi, adică dela 8—12 ore.

Brașov, în 6 Iulie 1901.

1—3 203.

Magistratul orășănesc.

ACADEMIA comercială din GRAZ.

INSTITUT PUBLIC,

ce stă sub inspecțiunea directă a înaltului ministeriu de instrucțiune, subvenționat de stat, într'un rang cu celelalte școli medii superiøre, a cărui absolvenți au dreptul a servi în armată ca voluntari pe un an.

In 17 Septembrie se începe al 39-lea an școlastic.

Vor fi primiți absolvenți ai școlilor medii inferiøre și institute de învățământ egal precum și dela școlile civile (aceștia au a face esamen de primire). Scolarii presentii și cari se înscriu în anul 1901 pe cursul prim, pôte încă absolva academia în 3 ani. Pentru cei cu calificăție mai inferiöră și cari nu posed indetul limba germană e înființată o clasă pregătitoare. Dela 1901/1902 această clasă se anecteză la organizația nouă de 4 clase ca atât părinții cât și scolarii sê aibă toate avantajile, care în viitor vor avea școlile cu patru clase.

La acest institut mai este în legătură și un curs de un an (se începe dela 5 Octombrie) pentru abiturienții școlilor medie sup., cari voesc să se aplice pentru întreprinderi comerciale, industriale, sêu pentru academii (jură). Se țin și cursuri de un jumătate de an pentru Domni și Dame separat, ce se începe la 17 Septembrie și 15 Februarie.

Prospecte și alte informațiuni pentru primirea la academie. se pot căpêta dela „Direktionskanzlei“ în GRAZ Kaiserfeldgasse Nr. 25.

I. Berger, director.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pôte esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etajul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.